

De afdeling Educatie aan het werk

Liset Stoffers [educatief medewerker, Natuurhistorisch Museum Rotterdam; stoffers@hetnatuurhistorisch.nl]

Shirley Jaarsma [educatief medewerker, Natuurhistorisch Museum Rotterdam; jaarsma@hetnatuurhistorisch.nl]

De afdeling Educatie & Publiekszaken van Het Natuurhistorisch bestaat uit twee museummedewerkers, Liset Stoffers en Shirley Jaarsma. Zij hebben als hoofdtaken het plannen en ontwikkelen van educatief materiaal, het geven van rondleidingen en museumlessen, het organiseren van publieksactiviteiten, het promoten van groepsbezoek en het maken van en bijdragen aan tentoonstellingen. Wat houdt dit nu in de praktijk in? Wat doen ze op een werkdag, hoe werken zij samen met andere afdelingen en hoe ziet de bezoeker hun werk terug in het museum?

Liset Stoffers - Twee afgeronde studies, Museologie en Antropologie, maken Liset breed inzetbaar in het museale veld. Na een fijne baan in Bezoekerscentrum De Hoep in de Castricumse duinen, is zij sinds 2006 werkzaam als educatief medewerker bij Het Natuurhistorisch. Sindsdien is zij ook meegesleept in het fotografiebedrijfje 'Pure Visions' (workshops, thuisstudio, opdrachten) van haar grote liefde en hanteert ze haar Canon 5D mark II als een pro. Dat leverde mooie (foto)reizen op. Inmiddels is Liset ook een dochter rijker, en is er een nieuwe aanwinst in aantocht.

Shirley Jaarsma - Na haar studie Biologie in Leiden heeft Shirley eerst voor het WWF op Madagaskar voorlichting gegeven over duurzame visserij. De combinatie biologie en educatie heeft ze voortgezet bij Science Centre NEMO en vervolgens bij Het Natuurhistorisch, waar ze inmiddels vijf jaar werkzaam is als educatief medewerker. Haar passie voor Afrika, die begon tijdens haar onderzoeksstage in Kameroen, voedt zij nog steeds met reizen, onder andere naar Rwanda, Namibië en Botswana. Ondanks deze passie voor de tropen houdt ze van de Nederlandse winter, want schaatsen is haar favoriete sport.

▲ Liset Stoffers (links) en Shirley Jaarsma runnen de afdeling Educatie. (Kees Moeliker)

Maandag

Het museum is op maandag gesloten voor de reguliere bezoeker, maar het is een gewone lesdag voor het onderwijs en dus ook voor ons. In de ochtend is er tijd om te werken aan de teksten voor de nieuwe tentoonstelling 'Uitslovers'. Informatie over het scheetjesgedrag van de bombardeerkever, het achteruitvliegen van de kolibrie en het gewicht van een olifantsvogelei, wordt verwerkt in tekstbordjes voor bij de collectiestukken.

Op een plattegrondje schetsen we waar we de stukken willen plaatsen. Tussendoor wordt bij twee bedrijven een offerte voor sokkels met plexiglas kappen aangevraagd. Andere sokkels worden gemaakt via vrijwilliger Frank die heeft gewerkt bij een timmerwerkplaats. Zo kunnen we de kosten drukken. We zien ernaar uit om de snoek die zich verslikte in een te lange snoekbaars eindelijk in een publieksruimte te

kunnen plaatsen en ook de opgezette dromedaris een nieuwe prominente plek te geven.

In de middag leidt Liset vier leerlingen rond van het Albeda College (studierichting Toerisme). Zij gaan hun eigen klasgenoten een rondleiding geven en hebben onze informatie nodig om een aantrekkelijk praatje voor te bereiden. Na een uur vertrekken zij weer met onze uitgeschreven rondleiding, een audio-opname en foto's. Wij gaan dan naar LP2, waar een sectorbijeenkomst is van KCR (Kenniscentrum Cultuureducatie Rotterdam). We doen mee aan twee projecten, waarbij leerlingen op school een les van een kunstenaar of filosoof krijgen, en één bij ons in het museum. We bespreken met alle deelnemende instellingen de deadlines voor komend schooljaar en horen van docenten hoe zij het cultuurtraject ervaren.

Dinsdag

Vrijwilligster Marga Vroege gaat onze les 'Dieren verzamelen' voor het eerst zelf geven aan groep 5/6. Marga heeft de les eerder een aantal keer 'meegelopen' en nu kijkt Liset mee. Om de werkdruk van de lessen die vaker voorkomen wat te ontlasten, hebben we deze enthousiaste vrijwilliger aangetrokken. Om tien uur komen twintig leerlingen binnen voor een inleiding over het thema 'Verzamelen'. Wat verzamelen wij als Natuurhistorisch Museum? Hoe prepareren we? Wie verzamelt er? Maken we dieren dood? Is alles wel echt? Na ons verhaal bij diverse topstukken uit de collectie gaan de leerlingen zelfstandig aan het werk in het museum. We lopen rond, beantwoorden uiteenlopende vragen, spelen soms politieagent en sluiten de les anderhalf uur later af.

De lunch vindt plaats tijdens het tweewekelijkse stafoverleg. Besproken worden onder andere wat we gaan doen in de Museumnacht en hoe de voorbereidingen voor diverse tentoonstellingen en andere projecten lopen. In de middag volgt een andere groep hetzelfde lesprogramma. Het zijn leergierige kinderen met veel vragen over wat ze allemaal zien. Later in de middag komen 70 leerlingen van het Albeda Collega een rondleiding volgen van hun eigen klasgenoten. Het is een drukte van jewelste in ons kleine museum. Shirley beoordeelt samen met de docent hoe de leerlingen het doen. Op de valreep, net voor sluitingstijd,

▲ 'Wat zeggie?', een museumles over zintuigen. (Liset Stoffers)

▲ De vernieuwde speurtocht 'Een kijkje achter de schermen' met illustraties van Susanne de Kraker.

komt een Pabo-student een bruikleen terugbrengen. Ze heeft mammoetresten en informatiemateriaal over de IJstijd gebruikt bij een les voor het speciaal onderwijs. Tussen de bedrijven door zijn er reserveringen via de mail afgehandeld en hebben we besproken wat we de komende Kerstvakantie aan activiteiten willen aanbieden.

Op dinsdag werkt ook illustratrice Susanne de Kraker in ons kantoor aan een speurtocht voor kinderen vanaf 7 jaar. Deze zal in december klaar zijn, dus we besluiten de speurtocht met de kerstvakantie te lanceren. Voor de jongere kinderen zal er een kerstversie van de 'Ik zie, ik zie' speurtocht zijn en we gaan speciale winterrondleidingen aanbieden. We schrijven teksten over onze activiteiten, voor promotie op diverse websites. Ook hebben we inmiddels alle sprekers voor de voorjaarsserie colleges van de MuseumJeugdUniversiteit rond. Het programma sturen we naar de contactpersoon in Leiden, zodat de informatie op de website komt en de inschrijvingen kunnen beginnen.

Woensdag

Voor de jonge, reguliere bezoeker heeft Shirley de tekst voor een audiotour geschreven over veel gestelde vragen in het museum. Deze wordt vandaag ingesproken door Eveliene Sluijter, een van onze feestbegeleiders. Kinderen krijgen zo informatie over parels in schelpen, horen waarom een ijsbeer wit is, komen erachter of een worm hersenen heeft en of een walvis

eigenlijk wel eens huilt. Bijna alle in te spreken lopen lekker. Na wat puntjes op de i ronden we dit leuke project deze week af. Ook werken we aan een verdiepende vragenlijst voor bovenbouw havo/vwo, die leerlingen kunnen doen bij de audiotour over evolutie.

Aan het einde van de ochtend komen deze keer bijna zestig leerlingen van het Albeda College voor een rondleiding van medeleerlingen. Helaas is het een veel minder goede rondleiding. Ook de docenten zijn teleurgesteld. Dit groepje leerlingen heeft na diverse contactopgingen van onze kant geen rondleiding van ons gehad. Wat zij gingen vertellen was ons op voorhand dus een raadsel. Een dikke onvoldoende voor deze leerlingen: ze laten hun medeleerlingen naar huis gaan met de misvattingen dat er een touw om de neushoorn geslingerd is toen deze gestolen werd en dat fossielen ontstaan doordat de zon erop schijnt.

▲ De museumles 'Magere Hein & Co' gaat over de bouw en functie van het skelet. (Liset Stoffers)

Om twee uur begint het Potvispartijtje en om half drie start het maandelijkse Natuursprek. Jelle Reumer en Shirley nemen plaats achter de determineertafel en helpen een uitzonderlijk lange rij bezoekers met hun natuurvondsten. Er worden mooie naturalia gedetermineerd, zoals een hielbeen van een paard, een botje uit de vleugel van een meeuw en twee fossiele brachiopoda. Ondertussen plant Liset de begeleiders in voor de nieuwe kinderfeestjes. We kunnen putten uit een poule van acht enthousiaste jonge mensen. We sluiten de dag af met een sollicitatiegesprek met een stagiaire die onze afdeling in februari 2014 voor vijf maanden wil komen versterken. Gezien haar inhoudelijke achtergrond (Biological Sciences en Science Communication) en het komende zwangerschapsverlof van Liset is zij meer dan welkom.

▲ Bij alle museumlessen staan collectiestukken centraal.
(Shirley Jaarsma)

Donderdag

De ochtend start met de les van Liset: 'Darwin in een koffer' voor groep 8. Het is een les voor zowel groep 7-8 van de basisschool als voor leerjaar 1-2 van het VMBO. Deze jonge groep brengt het er beter van af dan veel middelbare scholieren die hen voor gingen. Ze lezen de vragen volledig, snappen daardoor de bedoeling en kijken zelfs nog individueel rond omdat ze vroeg klaar zijn. Shirley werkt ter ondersteuning van Bureau Stadsnatuur in de tussentijd aan een activiteitenplan voor een ontheffingsaanvraag. Dit in opdracht van een gemeente die ruimtelijke ontwikkelingen wil doorvoeren op een plek waar beschermde soorten zitten.

Naast het beantwoorden van allerlei mails over rondleidingen, plannings en afspraken, werken we die middag verder aan de tentoonstelling 'Uitslovers'. Teksten worden afgemaakt en objecten bij elkaar gezocht. Het blijkt dat we nog wel wat aanvullingen bij de insecten en weekdieren kunnen gebruiken. We nemen contact op met onze honorair conservatoren Ruud Vis en Frans Slieker om te zien wat zij nog kunnen bijdragen. Zij kennen de deelcollecties vlinders en schelpen door-en-door. Ook bekijken we de binnengekomen evaluatieformulieren van de scholen die vorige week geweest zijn in het kader van het Techniekmenu. Bij dit project komen leerlingen van groep 7 en 8 gedurende een schooljaar in Museum Boerhaave in Leiden, het Museon in Den Haag, het Science Centre Delft en bij ons in Rotterdam. Dit jaar doen we een pilot waarbij uit elke stad twee groepen komen. Bij ons zijn groepen uit Delft en Leiden geweest, en omdat het een pilot is hebben ze een uitgebreide vragenlijst ingevuld over hun bevindingen.

Tegen het eind van de middag gaan we nog even 'kleien' met hulp van een vrijwilligster. Tijdens een onderzoeksfestje hakken kinderen een fossiel uit een bonk keiharde klei. Die 'steen' maken we zelf van een mengsel van leem en water waar we een haai-entand of een ammoniet in verstoppen. Met vieze handen vol druiperig leem zorgen we weer voor een voorraad voor ruim 100 kinderen.

Vrijdag

Vandaag is Educatie een eenmans-afdeling. Alleen Shirley is aanwezig. Er zijn geen museumlessen, rondleidingen en feestjes. Het werk bestaat vooral uit schrijven voor de nieuwe tentoonstelling over stadsna-

tuur. Voor deze tentoonstelling werken we samen met een groep creatieven, Flux genaamd, waarmee we een boek samenstellen om sponsors te werven. Na eerdere brainstormsessies, waarbij iedereen zijn ideeën over inhoud, thematiek en vorm heeft aangedragen, worden de plannen vandaag verder uitgewerkt. De onderwerpen worden verdeeld in thema's en sprekende voorbeelden van stadsnatuur worden verder uitgeschreven. Ook maakt Shirley een rondje in de depots om passende stadsnatuur-collectiestukken te selecteren. Het werk van een educatief medewerker is even veelzijdig als interessant. Een mooie wisselwerking tussen werken met mens en natuur, kunst en techniek, jong en oud. Iedere dag is anders. ◀

– advertentie –

Assurantie-Adviesbureau **A.K. BAKKER-BLOEM** Makelaar in Assurantiën

Pruimendijk 164
2989 AL RIDDERKERK
T 0180-425608
E info@bakkerbloem.nl
I www.bakkerbloem.nl

- ✓ schadeverzekeringen
- ✓ levensverzekeringen
- ✓ pensioen
- ✓ hypotheek
- ✓ bankzaken

En wilt U uw huidige verzekeringen eens laten controleren?

Bij ons staat U als klant centraal, middels persoonlijk contact en service, bieden wij U Tailor Made oplossingen. (werken zonder provisie, wel zo transparant)

Mogen wij U als klant verwelkomen, dan doneert Bakker-Bloem aan "Vrienden van Het Natuurhistorisch" een bedrag van € 50,-

Het kan weer! Zilvervloot Sparen

Wij zijn uw bank. RegioBank

Zelfstandig Adviseur

10%
premie
voor 10 jaar
sparen